

Budějovicích ze dne 18. dubna 1925, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle Šu 18 odstavec první zákona ze dne 23. března 1923, čís. 60 sb. z. a n., Karel K. též přestupkem podle Šu 312 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Vychází ze spisů, doznávají oba obžalovaní a zmateční stížnost sama uvádí, že obžalovaný František S. k žádosti spoluobžalovaného Karla K-a přimontoval telefonní aparát ve školní budově a provedl připojení aparátu na stávající telefonní přístroj v dílně drah, který tam byl již od dříve stále připevněn. Za tohoto stavu věci nemůže býti nejmenší pochobnosti o tom, že šlo o zřízení telefonu, který ve školní budově dosud umístěn nebyl, a nemůže býti řeči o pouhém neoprávněném zapojení do drátového telegrafu ve smyslu Šu 17. čís. 1 zákona ze dne 23. března 1923, čís. 60 sb. z. a n.; předpokládáť ustanovení to již jsoucnost oprávněně zřízeného telegrafu, jenž byl jen neoprávněně zapojen, ať přímo nebo nepřímo, do drátového telegrafu. Podle citovaného místa zákonného je tudíž trestno pouhé zapojení, kdežto v tomto případě byl ve škole telefonní aparát teprve nově umístěn, upevněn a na stávající telefonní přístroj v dílně drah připojen, tudíž podle mluvy zákona zřízen, jak to nalézací soud také zjišťuje. Poněvadž pak zřízení to stalo se bez potřebného úředního povolení, bylo jednání obžalovaných podřaděno právem Šu 18 čís. 1 zákona. Uplatňuje-li stížnost, že zřízení telefonu stalo se k účelům vyučovacím, buduje na předpokladu, nemajícím opory ve zjištěních rozsudkových, podle nichž naopak používala telefonu i manželka obžalovaného Karla K-a. Nehledíc k tomu postavil se nalézací soud na správné stanovisko, že ani v případě, kdyby skutečně šlo o pokus školní k účelům vyučovacím, nemohlo by to obžalované ospravedlniti, poněvadž by zřízení telefonu nespadlo pod výjimky Šu 3 odstavec třetí (§ 1 čís. 2 zákona). Nepotřebujíť podle tohoto ustanovení koncese kromě dalšího zde v úvahu nepřicházejícího případu jen drátové telegrafy u v n i t ř b u d o v. Zde však šlo o zavedení telefonu m i m o budovu, což vyžadovalo již povolení ministerstva pošt a telegrafů. Za tohoto stavu věci jest nerozhodno, zda zjištění rozsudku o tom, že telefonu používala i manželka obžalovaného K-a, je věcně správné, či nikoli. Že by linka, na níž zřízený telefon ve škole byl připojen, byla jalovou neboli linkou, nenalézající se v provozu, rozsudek nezjišťuje a není proto stížnost oprávněna, s předpokladem tím počítati. Nehledě k tomu, dostačí, jak ze spisů vychází, že zde byla možnost spojení telefonu K-ova s různými linkami a že obžalovaný K. po patřičném zapojení měl možnost naslouchati nerušeně služebním i soukromým rozhovorům.

Nedůvodnou je též námitka stížnosti, že obžalovaným scházel úmysl zasáhnouti do státního regálu telegrafního; takového úmyslu se ke skutkové podstatě Šu 18 čís. 1 zákona nevyžaduje, stačí vědomé jednání proti zákazu zákona, kteréžto vědomí obžalovaných dochází ve zjištěném ději plného opodstatnění.

Čís. 2082.

Soud má vyšetřiti pověst svědka jen, poukazuje-li některý průvodní výsledek (návrh) k takovým činům, vlastnostem, zvykům nebo mravním

vadám svědka, které jsou s to, seslabiti důvěru v jeho schopnost, postřehnouti správně, co se děje, neb v jeho dobrou vůli, podle pravdy zjevití co postřehl (§§y 165, 258 tr. ř.).

Tvrzením ve smyslu §§ů 319, 320 tr. ř. není pouhý poukaz na možnost určité skutečnosti.

Pouze porušení zákonné povinnosti, nikoli nepoužití práva soudu, dává eventuelní otázku, jest zmatkem čís. 6 Šu 344 tr. ř.

Kladná (záporná) odpověď porotců k té které otázce jest projevem lavice porotců jako celku, nikoliv souhrnem osobních projevů jednotlivých porotců.

Ani formální vadnost výroku porotců nelze odvoditi z různosti počtu hlasů, který byl vrchnímu porotci podkladem pro záznam kladné (záporné) odpovědi, nýbrž jediné z výroku porotců sama o sobě.

Prudké hnutí mysli (§ 46 písm. d) tr. zák.) předpokládá takový duševní afekt, který zbavuje pachatele schopnosti, by si své počínání a jeho následky zcela jasně uvědomil.

Přítěžující okolnosti jsou uvedeny v Šu 44 tr. zák. příkladmo; spáchání činu na sourozenci jest přítěžující okolností i pro spolupachatele a spoluvinníka.

(Rozh. ze dne 10. září 1925, Zm I 458/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku porotního soudu v Chebu ze dne 9. května 1925, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými Antonín H. zločinem prosté vraždy podle §§ů 134, 135 čís. 4 tr. zák. a Emilie H-ová zločinem spoluviny na vraždě podle Šu 137 tr. zák., vyhověl však v neveřejném zasedání odvolání státního zastupitelství z výroku o trestu a trest obžalované zvýšil, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 5, 6, 9 Šu 344 tr. ř., je však ve všech směrech bezdůvodnou. Podle čís. 5 vytýká, že porotní soudní dvůr zamítl návrh obhajcův, aby byly vyžádány zprávy o pověsti svědka Josefa G-a, jakož se bylo stalo ohledně pověsti svědkyně Marie R-ové. Než návrh byl zamítnut právem. Soud není povšechně povinen, zjišťovati pověst svědků. V zákoně nikde to není nařízeno. Z povahy svědecké výpovědi jako pramene soudcovského přesvědčení lze takovou povinnost odvoditi jen, pokud jest vědomosti, jakou má svědek pověst, třeba k řádnému plnění úkolu soudců a porotců (§§y 258, 326 tr. ř.), by zkoušeli spolehlivost, hodnověrnost a průvodní moc každého průvodu. Nemá-li se soudní řízení státi nesnesitelně rozvláčným a těžkopádným, dlužno se zřetelem na ustanovení Šu 165 tr. ř. a Šu 199 písm. a) tr. zák. předpokládati povšechně subjektivní pravdivost svědeckých výpovědí a v důsledku toho povinnost soudu k vyšetření pověsti svědka obmeziti na případ, že bylo některým výsledkem, obzvláště průvodním návrhem té neb oné procesní strany poukázáno k takovým činům, vlastnostem, zvykům nebo mravním vadám svědka, jež byly by s to, seslabiti důvěru ve schopnost svědkovu, postřehnouti

správně, co se děje, nebo v jeho dobrou vůli dle pravdy zjevití, co postřehl. Soud si tedy počínal správně, opatřiv si přesné zprávy o pověsti svědkyně Marie R-ové a její rodiny, kdyžťe při prvním hlavním přeličení vyšlo seznáním svědka M-e na jevo, že rodina R-ých nepožívá dobré pověsti, že bratr svědkyně byl vícekrát trestán a pro duševní nemoc v blázinci. K obdobným příčinám nespolehlivosti údajů svědka Josefa G-a nepoukazoval ani návrh obhájcův, ani žádný jiný výsledek hlavního přeličení; ba návrh ani netvrdil, že svědek G. nepožívá dobré pověsti, a svědek M. potvrdil, že zná svědka po tři leta, že ani svědek, ani jeho manželka nejsou trestáni a že oba požívají dobré pověsti. Nic nepoukazovalo ani vzdáleně k možnosti pochybností o řádnosti, spolehlivosti a hodnověrnosti svědka a nebylo proto příčiny k (dalšímu) šetření o jeho pověsti.

Zmatek podle čis. 6 Šu 344 tr. ř. shledává stížnost v tom, že soudní dvůr nedal porotcům eventuelní otázku, správně eventuelní otázky na zločin zabítí podle Šu 140 tr. zák. a na přečin proti bezpečnosti života podle Šu 335 tr. zák. Než podle jasného znění Šu 320 tr. ř. jest učiniti předmětem otázky skutečnosti, podle nichž by skutek, obžalovanému za vinu daný — předpokládajíc jejich pravdivost — spadal pod zákon, který není přísnějším, než zákon v obžalobě uvedený, výhradně tehdy, byly-li takové skutečnosti tvrzeny. Tvrzením není pouhý poukaz na možnost skutečnosti. Předpokládá se naopak při nejmenším poukaz na to, že skutečnost se stala. Takového poukazu ani stížnost neuplatňuje, aniž byl — jak porotní soudní dvůr v důvodech usnesení případně podotýká — výsledky hlavního přeličení dán, a to tím méně, že očitých svědků o tom, jak došlo k smrtelnému poranění Jana H-a, vůbec nebylo, a obžalovaný Antonín H. trval houževnatě na tom, že přišel do místnosti, ve které byl Jan H. usmrcen, teprve po výstřelu, jímž byla smrt přivoděna. Možnost, že Antonín H. přivodil smrt Jana H-a toliko nedbale bez zlého úmyslu, nepřicházela dle výsledků hlavního přeličení vůbec v úvahu. Avšak nezáleží ani na tom, zda byl podle výsledků průvodného řízení možným i předpoklad, že Antonín H. jednal v nepřátelském úmyslu jiném než vražedném, a zda možnost tohoto předpokladu byla by soudnímu dvoru dávala právo k otázce na zločin zabítí. Neboť zmatek podle čis. 6 Šu 344 tr. ř. nenastává již tím, že soud nepoužil práva, jemu příslušejícího, by dal porotcům příležitost vysloviti se o kvalifikaci trestného skutku dle jiného zákona, než ku kterému přihlíží otázka hlavní. Zmatek ten přivodí se výhradně tím, že soud nedostal zákonnému závazku, porušiv, nedav otázky, předpis, dle něhož byl k tomu povinen. A takové povinnosti, jak dovozeno, tu nebylo.

Neobstojí ani další výtká (čís. 9 Šu 344 tr. ř.), že výrok porotců jest nejasným a sám sobě odporuje, jelikož porotci odvětili k I. hlavní otázce devíti hlasy ano, třemi hlasy ne, takže prý (při nejmenším) jeden porotce byl jednak toho mínění, že vražda Antonínem H-em spáchána nebyla, jednak měl současně za to, že se Emilie H-ová dopustila spoluviny na téže vraždě, dle mínění porotcova Antonínem H-em nespáchané. Netřeba zdůrazniti, že není vidno, zda porotce, jemuž vytýká stížnost nedůslednost, odpověděl k I. hlavní otázce záporně v předpokladu, že Antonín H. Jana H-a vůbec neusmrtil, či v předpokladu, že nejednal v úmyslu vražedném, či z jakého jiného předpokladu, takže ani

různost odpovědí tohoto porotce k této a k druhé hlavní otázce nepoukazuje nutně k jeho nedůslednosti. Neboť pochybeno jest již samo stanovisko, se kterého stížnost výrok porotců posuzuje. Kladná nebo záporná odpověď porotců k otázce jest projevem porotní lavice jako celku, nikoliv souhrnem osobních projevů porotců — jednotlivců. Kolik porotců odpovědělo k otázce kladně a kolik záporně, zaznamenává se vrchním porotcem v písemné odpovědi na otázku jedině za tím účelem, by porotní soudní dvůr mohl přezkoumati, zda bylo k otázce přisvědčeno takovým počtem hlasů, jakého jest dle zákona se zřetelem na povahu otázky třeba ku kladné odpovědi lavice porotců, či zda nebylo zde tolik hlasů, takže jest dle zákona pokládati odpověď lavice porotců za zápornou. Jakmile vrchním porotcem byl zjištěn poměr hlasů k různým otázkám a ku každé otázce — připojením poměru hlasů — dle toho, k čemuž tento poměr hlasů dle zákona poukazuje, připsána odpověď »ano« nebo »ne« (po případě s omezením, na němž se porotci usnesli) a porotci vyšli pak z poradní síně, jest souvislost odpovědí lavice porotců s tím, jak jednotliví porotci mínili a hlasovali, přerušena, a předpoklady, projevy a způsob hlasování jednotlivého porotce pozbyly jakéhokoli významu pro posuzování, zda dostáli porotci úkolu, jímž byli pověřeni jako celek, jako lavice porotců, totiž úkolu, by rozhodovali kladnou nebo zápornou odpovědí o tom, zda jsou prokázány skutečnosti, v otázkách vyznačené, a zda mají prokázané skutečnosti právní význam v otázkách naznačených, či nikoli. Proto nelze ani formální vadnost výroku porotců odvoditi z různosti počtu hlasů, který byl vrchnímu porotci podkladem pro zápis kladné nebo záporné odpovědi lavice porotců k různým otázkám, nýbrž jedině z výroku porotců sama o sobě, t. j. z toho, které skutečnosti byly kladnou odpovědí zjištěny a které nedošly zjištění pro zápornou odpověď na tu neb onu otázku. Že by však nebylo jasno, které skutečnosti jsou kladnými odpověďmi na obě hlavní otázky zjištěny, nebo, že byly takto zjištěny různé skutečnosti, které logicky vedle sebe obstáti nemohou, ani stížnost netvrdí. Bylo proto zmateční stížnost jako bezdůvodnou zavrhnouti.

Z rozsudku odvolalo se státní zastupitelství co do výroku o trestu obžalované Emilie H-ové. Nálezací soud, uznáv, že obžalované polehčuje dosavadní její zachovalost a že jednala v prudkém hnutí mysli, kdežto jí prý nic nepřitěžuje, uložil jí, použiv mimořádného práva zmírňovacího, trest pod nejnižší zákonnou sazbou §u 137 tr. zák. Neprávem. Jak odvolání veřejného obžalobce správně namítá, přehlédl nálezací soud, že právě obžalovaná to byla, která, jak ze spisů vychází, od delší doby vytrvale a hovževnatě na svého manžela, spoluobžalovaného Antonína H-a, působila, by ho k vražednému činu přiměla. Obžalovaná nejednala tedy v prudkém hnutí mysli, které předpokládá, že pachatel v době spáchání činu byl v takovém duševním afektu, který ho zbavuje schopnosti, by si své počínání a jeho následky zcela jasně uvědomil, a který se tedy již blíží stavu úplné nepřičetnosti, od něhož se liší tím, že si nepřičetný svého počínání vůbec vědom není, — dlužno naopak vycházeti z toho, že obžalovaná jednala v úplně zralé úvaze, záměrně a účelně (§ 43 tr. zák.).

Obžalované přitěžuje dále, že její působení na bezprostředního pachatele neslo se k usmrcení jeho bratra, tedy jejího švakra. Okolnost ta

není sice v trestním zákoně uvedena mezi okolnostmi přitěžujícími a neodůvodňuje také použití vyšší sazby §u 137 tr. zák., jež předpokládá vraždu na příbuzných v pokolení vzestupném nebo sestupném, na manželu nebo manželce některé osoby, jež při vraždě spolupůsobila. Proto však nelze říci, že k této okolnosti nelze přihlížeti aspoň jako k okolnosti přitěžující. Dlužno především připomenouti, že § 44 tr. zák. okolnosti přitěžující vypočítává jen příkladmo a jest tedy ponecháno soudu, by po případě uznal i na jiné okolnosti přitěžující, v §u tom neuvedené. Přirozený poměr mezi sourozenci jest jistě takového rázu, že spáchání trestného činu na bratru padá velmi na váhu i v neprospěch těch spolupachatelů neb spoluvinníků, kteří s obětí trestného činu v příbuzenském poměru vůbec nejsou. K tomu v tomto případě ještě přistupuje, že obžalovaná Emilie H-ová jako manželka vrahova byla švakrovou zavražděného, takže své povinnosti vůči Janu H-ovi porušila ve dvojím směru, nehledíc ani k tomu, že zavražděný Jan H., jak ze spisů vychází, manželům H-ým poskytoval různé majetkové výhody a jim takto životní existenci usnadňoval. Uváží-li se konečně, že obžalovaná spáchala čin ze ziskuchtivosti, by nabyta držby usedlosti, nutno uznati, že tu není předpokladů pro použití mimořádného práva zmírňovacího podle §u 338 tr. ř. a bylo proto důvodnému odvolání státního zastupitelství vyhověti a trest obžalované Emilii H-ové zvýšiti úměrně zjištěnému stavu věci a jejímu zavinění.

Čís. 2083.

Zásada druhé věty §u 134 tr. zák. platí i pro obor §u 152 a násl. tr. zák.

V příčinné spojitosti s výsledkem jest každá jednotlivá jeho podmínka. K přičítání trestného výsledku se nevyžaduje, by výsledek nastal výhradně z konání neb opomenutí pachatelova; stačí, vyvolal-li jedinou z několika podmínek trestného výsledku.

(Rozh. ze dne 12. září 1925, Zm I 318/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 21. března 1925, jímž byl obžalovaný Josef P. podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin těžkého ublížení na těle podle §u 152 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným, že dne 14. prosince 1924 v B. proti Václavu W-ovi, ne sice v úmyslu, by ho usmrtil, ale přece v jiném úmyslu nepřátelském takovým způsobem jednal, že tomuto z toho vzešlo těžké ublížení na těle, a že se tím dopustil zločinu těžkého poškození na těle podle §u 152 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost, uplatňující hmotněprávní zmatek §u 281 čís. 9 a) tr. ř., jest odůvodněna. Nalézací soud zjistil, že těžké poškození na těle utrpěl poškozený při odvrácení útoku, jež podnikl naň obžalovaný